

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100716

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-09-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ НТУ "ХПІ" №2878СТ від 04.12.2023

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ходирева Оксана Олегівна

2. Oksana O. Khodyrieva

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9761-4943

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 051

Дата захисту: 14-11-2023

Спеціальність за освітою: облік і аудит

Місце роботи здобувача: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.050.098-2013

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.52.13, 06.71.03, 06.81.12

Тема дисертації:

1. Формування системи стратегічного контролінгу факторів розвитку промислового підприємства
2. Formation of a system of strategic controlling of industrial enterprise development factors

Реферат:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 - Економіка (05 - Соціальні та поведінкові науки). - Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут" Міністерства освіти і науки України, м. Харків, 2023. У дисертаційній роботі надані результати дослідження теоретичних і науково-методичних положень, а також розробки практичних рекомендацій щодо удосконалення процесів формування системи стратегічного контролінгу факторів розвитку підприємств на прикладі підприємств машинобудівної галузі. Об'єктом дослідження є процес стратегічного контролінгу факторів розвитку промислового підприємства. Предметом дослідження є сукупність теоретичних і методичних підходів, принципів і методів до формування системи стратегічного контролінгу факторів розвитку промислового підприємства в умовах високого рівня невизначеності впливу зовнішнього

середовища. Метою дисертаційної роботи є наукове обґрунтування теоретичних положень і розробка практичних рекомендацій щодо формування і впровадження системи стратегічного контролінгу факторів розвитку промислового підприємства. Відповідно до поставленої мети в дисертаційній роботі поставлено та вирішено такі завдання: - провести дослідження і узагальнити національний та іноземний досвід впровадження стратегічного контролінгу на підприємстві і розвинути пов'язаний категоріально-понятійний апарат; - сформулювати теоретико-методичні положення щодо формування системи стратегічного контролінгу факторів розвитку промислового підприємства; - провести аналіз макроекономічного середовища функціонування і розвитку машинобудівних підприємств в національній економіці, обґрунтувати методичний підхід до економічної оцінки рівня їх розвитку - розробити науково-практичний підхід до виділення типологічно однорідних груп промислових підприємств за тенденціями економічного розвитку; - сформулювати методичні рекомендації щодо формування і впровадження системи стратегічного контролінгу на промисловому підприємстві; - удосконалити організаційно-економічний інструментарій контролінгу факторів стратегічного розвитку підприємства; - розробити науково-практичні положення запровадження системи предикативного стратегічного контролінгу розвитку підприємства. Наукова новизна проведеного дослідження полягає в розробці і обґрунтуванні теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо формування системи стратегічного контролінгу факторів розвитку промислового підприємства. Основні наукові досягнення здобувача полягають у наступному: удосконалено: - визначення сутності і змісту економічної дефініції «контролінг» та пов'язаних з нею понять; - організаційно-економічний інструментарій контролінгу факторів стратегічного розвитку підприємства, що передбачає виділення функціональних зон його запровадження, визначення взаємозв'язку оперативних та стратегічних задач функціонування та розвитку підприємства із аналітичним економічним інструментарієм; - науково-практичні положення запровадження системи предикативного стратегічного контролінгу розвитку підприємства; здобули подальшого розвитку: - теоретико-методичні положення формування системи стратегічного контролінгу факторів розвитку промислового підприємства, що враховують принципи побудови та методи формування; визначають взаємозв'язок цілей і задач управління розвитком підприємства з факторами, що на нього впливають; - методичний підхід до оцінки рівня економічного розвитку промислового підприємства, що ґрунтується на визначенні комплексних факторів, які впливають на зміну його фінансово-економічного стану; - положення науково-практичного підходу до виділення груп промислових підприємств, що ґрунтується на проведенні кластеризації, яка враховує поєднання індикаторів, які характеризують зміни масштабу діяльності і ключових показниках, які відображають внутрішні фактори, що характеризують функціонування та розвиток підприємства; - методичні рекомендації щодо формування та впровадження системи стратегічного контролінгу на промисловому підприємстві. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні, методологічні та методичні положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи доведені до рівня практичних розробок та впроваджені в діяльність підприємств: ТОВ «АЛЬФАПЕЙ» (довідка №77-17/06 від 17.06.2021 р.), ТОВ «НАУКОВО-ВИРОБНИЧА КОМПАНІЯ «ІННОВАЦІЙНІ НАФТОГАЗОВІ ТЕХНОЛОГІЇ»» (довідка №03 від 18.01.2023 р.) Науково-технічний концерн "Інститут проблем машинобудування" НАН України (довідка №01 від 20.10.2019 р.), АТ «ХАРКІВСЬКИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ЗАВОД «СВІТЛО ШАХТАРЯ» (довідка №01 від 18.11.2022 р.) та у навчальний процес Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (акт від 27.01.2023 р.). Ключові слова: система контролю, стратегічний контролінг, стратегія розвитку підприємства, стратегічне управління, фактор розвитку, сталий розвиток.

2. ABSTRACT The dissertation on competition of a scientific degree of the Doctor of Philosophy on a specialty 051 – Economics (05 – Social and Behavioral Sciences). – National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Kharkiv, 2022. The dissertation presents the results of the research of theoretical and scientific-methodical provisions, as well as the development of practical recommendations for improving the processes of forming a system of strategic controlling of enterprise development factors on the example of enterprises in the machine-building industry. The object of the study is the process of strategic controlling of factors of industrial enterprise development. The subject of the study is a set of

theoretical and methodical approaches, principles and methods to the formation of a system of strategic controlling factors of the development of an industrial enterprise in conditions of a high level of uncertainty of the influence of the external environment. The purpose of the dissertation is the scientific substantiation of theoretical provisions and the development of practical recommendations for the formation and implementation of a system of strategic controlling factors of the development of an industrial enterprise. In accordance with the set goal, the following tasks were set and solved in the dissertation work: - conduct research and generalize the national and foreign experience of implementing and functioning of the strategic controlling system at enterprises and develop the related categorical and conceptual apparatus; - to form theoretical and methodological provisions regarding the formation of a system of strategic controlling factors of the development of an industrial enterprise; - to conduct an analysis of the macroeconomic environment of machine-building enterprises in the national economy, to justify a methodical approach to the economic assessment of the level of their development; - to develop a scientific and practical approach to the selection of typologically homogeneous groups of industrial enterprises according to economic development trends; - to form methodological recommendations for the formation and implementation of the strategic controlling system at the industrial enterprise; - to improve the organizational and economic tools for controlling factors of strategic development of the enterprise; - to develop scientific and practical provisions for the introduction of a system of predicative strategic controlling of enterprise development. The scientific novelty of the conducted research consists in the development and substantiation of theoretical and methodological provisions and practical recommendations regarding the formation of a system of strategic controlling factors of the development of an industrial enterprise. The main scientific achievements of the recipient are the following: improved: - determination of the essence and content of the economic definition "controlling" and related concepts; - the organizational and economic toolkit for controlling the factors of strategic development of the enterprise; - scientific and practical regulations for the introduction of the system of predicative strategic controlling of the development of the enterprise; received further development: - theoretical and methodological provisions for the formation of a system of strategic controlling factors of the development of an industrial enterprise; - a methodical approach to assessing the level of economic development of an industrial enterprise; - the provision of a scientific and practical approach to the selection of groups of industrial enterprises, which is based on clustering; - methodological recommendations for the formation and implementation of a strategic controlling system at an industrial enterprise. The practical significance of the obtained results lies in the fact that the theoretical, methodological and methodical provisions, conclusions and recommendations of the dissertation have been brought to the level of practical developments and implemented in the activities of the enterprises: LLC "ALPHAPEY" (certificate No. 77-17/06 dated 17.06.2021), LLC "INNOVATIVE OIL AND GAS TECHNOLOGIES SCIENTIFIC AND PRODUCTION COMPANY" (certificate No.03 dated 18.01.2023), Scientific and Technical Concern "Institute of Mechanical Engineering Problems" of the National Academy of Sciences of Ukraine (certificate No. 01 dated 20.10.2019), JSC "KHARKIV MACHINE-BUILDING PLANT "SVITLO SHAHTARYA" (certificate No. 01 dated 18.11.2022) and in the educational process of the National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute" (act dated 01.27.2023). Key words: control system, strategic controlling, enterprise development strategy, strategic management, development factor, sustainable development.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Ходирева, О.О. Посохов, І. М. "Стрес-тестування як актуальний інструмент ризик менеджменту сучасної банківської системи України". Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики, № 24, 2018, с. 53–61.
- 2. Ходирева О. О. "Контролінг: економічна сутність та категорії". Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки), № 1, 2021, с. 59–64.
- 3. Ходирева, О. О. "Економічна сутність стратегічного контролінгу, його місце в управлінні промисловим підприємством". Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки", № 6(50), 2018.
- 4. Ходирева, О. О. "Теоретичні аспекти формування системи управління факторами розвитку промислового підприємства на засадах стратегічного контролінгу". Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство, № 37, 2021, с. 88–94.
- 5. Ходирева, О. О. "Сучасний стан та проблеми розвитку машинобудівних підприємств України". Економічний аналіз, № 1(31), 2021, с. 227–38.
- 6. Khodyrieva, O. O. "Optimization of the recruitment process as a necessary condition for the development of the organization". Управління змінами та інновації, № 3, черв. 2022, с. 11–14.
- 7. Ходирева, О. О. "Формування механізму управління розвитком промислового підприємства на основі системного підходу". Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки», № 1(105), 2022, с. 34–39.
- 8. Khodyrieva, O. O. "Formation of the mechanism of the control system at the industrial enterprise". Colloquium-journal. Economic science, т. 17, № 104, 2021, с. 16–20.
- 9. Посохов І. М., Ходирева О. О., Кабиш Г. Ю. Сучасні міжнародні стандарти ризик-менеджменту. Сучасні тенденції розвитку світової економіки : Матеріали 9-ї Міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 26 трав. 2017 р. Харків, 2017. С. 77–78.
- 10. Посохов І. М., Ходирева О. О. Особливості управління ризиками промислових підприємств. Актуальні питання економіки, фінансів, менеджменту та права в сучасних умовах : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 2 квіт. 2018 р. С. 17–18.
- 11. Posokhov I. M., Khodyrieva O. O. Cultural peculiarities of risk management at Ukrainian enterprises. Сучасні проблеми менеджменту : Матеріали 14-ї Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 19 жовт. 2018 р. Київ: НАУ, 2018. С. 41–43.
- 12. Posokhov I. M., Khodyrieva O. O., Marchuk L. S. The current state and trends of international trade in goods on the example of the Kharkiv region. Perspectives of science and education : proc. of the 6th Intern. youth conf., New York, 14 December 2018. Vienna, 2018. P. 123–136.
- 13. Khodyrieva O. O. Development of a strategic controlling system at an industrial enterprise. Гоекономічні та політико-правові виклики структурній перебудові міжнародних зв'язків України : тези доповідей 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 6 берез. 2019 р. – 7 берез. 2018 р. Київ: Київ. нац. торг.-екон. у-т, 2019. С. 52–53.
- 14. Ходирева О. О. Формування циклу контролінгу на промисловому підприємстві. Теоретичні та практичні аспекти антикризового регулювання економіки країни : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 4 трав. 2019 р. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. С. 73–74.
- 15. Ходирева О. О., Манойленко О. В. Контролінг як сучасний метод управління ресурсним потенціалом промислового підприємства. Наук.-практ. Інтернет-конф. студентів та молодих вчених : матеріали науково-практичної INTERNET-конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю (м.Харків – Пшеворськ, 19 черв. 2019 р.). 2019. С. 33–36.
- 16. Khodyrieva O. O. Peculiarities of factors of innovative development of industry of Ukraine. Управління інноваційним процесом в Україні: розвиток співпраці : тези доповідей 8-ї Міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 18–20 черв. 2020 р. Львів: Львівська політехніка, 2020. С. 60–61.

- 17. Ходирева О. О. Обґрунтування необхідності впровадження стратегічного контролінгу для управління розвитком підприємства. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Полтава, 14–15 квіт. 2022 р. Полтава, 2022. С. 544–546.
- 18. Ходирева О. О. Дослідження наукових підходів до аналізу розвитку промислових підприємств. Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. м. Херсон – м. Хмельницький, 1–2 черв. 2022 р. Херсон: ХНТУ, 2022. С. 40–42.
- 19. Ходирева О. О. Використання кластерного аналізу для аналізу розвитку та виробничого потенціалу підприємства. Розвиток фінансово-кредитних систем: виклики сьогодення : Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Умань, 6–7 черв. 2022 р. Умань: УНУС, 2022. С. 169–171.
- 20. Khodyrieva O. O. The consequences of the war in Ukraine on global economic. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я : Матеріали XXX Міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2022, м. Харків, 19 жовт. 2023 р. – 21 жовт. 2022 р. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. С. 491.
- 21. Ходирева О. О. Фактори розвитку у системі стратегічного контролінгу бізнес-середовища підприємства. «Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність «Форвард-2022» : Труді XIII-ої Міжнародної науково-практичної конференції Internet-конф. студентів та молодих вчен., м. Харків, 25 груд. 2022 р. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. С. 197–199.
- 22. Ходирева О. О. Дослідження трендів українського ринку праці у сфері ІТ-бізнесу в умовах війни. Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами : матеріали 8-ї Міжнародної науково-практичної конференції, м. Луцьк, 15 груд. 2022 р. Луцьк, 2022. С. 426–427.
- 23. Ходирева О. О. Ринок праці України в військовий час: головні проблеми та напрямки відновлення. «Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність «Форвард-2022» : Труді XIII-ої Міжнародної науково-практичної Internet-конференції студентів та молодих вчених, м. Харків, 25 груд. 2022 р. Харків, 2022. С. 179–181.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: ДР № 0120U00573 ДР №00122U201672

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Манойленко Олександр Володимирович

2. Oleksandr V. Manoilenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5979-4077

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=1fNOWp0AAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кизенко Олена Олександрівна
2. Olena Kyzenko

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6109-4798

Додаткова інформація: [https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57197786438;](https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57197786438)
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=7cI9J9gAAAAJ&hl=en>

Повне найменування юридичної особи: Київський національний економічний університет імені
Вадима Гетьмана

Код за ЄДРПОУ: 02070884

Місцезнаходження: проспект Перемоги, буд. 54/1, Київ, 03057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пилипенко Андрій Анатолійович
2. Andriy A. Pylypenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6520-3146

Додаткова інформація: [https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=36176193800;](https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=36176193800)
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=6i8HcT8AAAAJ&hl=ru&oi=sra>

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені
Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міщенко Володимир Акимович
2. Volodymyr A. Mishchenko

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1328-4738

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=1yDN080AAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жадан Тетяна Андріївна
2. Tetiana A. Zhadan

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6544-7602

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=9q4PcQMAAAAJ&hl=uk&oi=sra>;
<https://publons.com/researcher/O-9853-2019>

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Єршова Наталя Юріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Єршова Наталя Юріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Зайцев Юрій Іванович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна